

METODICKÝ POSTUP

**pre žiadateľov o schválenie operačného
programu a financovanie operačných fondov
organizácií výrobcov a združení organizácií
výrobcov**

Bratislava, október 2008

OBSAH

1. ÚVOD.....	3
2. DEFINÍCIE A POUŽITÉ POJMY	4
3. CIEĽ.....	6
4. OPERAČNÝ PROGRAM.....	6
4. 1 Obsah operačného programu	7
4. 2 Žiadosť o schválenie operačného programu.....	8
4. 2. 1 Prílohy k žiadosti o schválenie operačného programu	8
4. 3 Zmeny a doplnenia OP	9
4. 3. 1 Zmeny a doplnenia OP pre nasledujúce roky.....	9
4. 3. 2 Zmeny a doplnky OP v priebehu roka	10
5. OPERAČNÝ FOND	10
5. 1 Príspevky členov	11
5. 2 Platby z operačného fondu	12
6. FINANČNÁ PODPORA	12
6. 1 Referenčné obdobie	13
7. TYPY PLATIEB	13
7. 1 Zálohová platba	14
7. 2 Štvrťročná platba	14
7. 3 Následná platba	15
8. POLOŽKY PRENÁŠANÉ DO ĎALŠIEHO OBDOBIA.....	15
9. VÝROČNÉ A ZÁVEREČNÉ SPRÁVY	15
10. KONTROLY	16
11. POKUTY.....	17
12. KONTAKT	17
13. PRÍLOHY	17

1. ÚVOD

Spoločná organizácia trhu s ovocím a zeleninou je upravená nariadeniami ES:

- **nariadenie Rady (ES) č. 1234/2007** z 22. októbra 2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie (ES) č. 1234/2007“),
- **nariadenie Komisie (ES) č. 1580/2007** z 21. decembra 2007, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá pre nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. 1182/2007 v sektore ovocia a zeleniny v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie (ES) č. 1580/2007“),
- **nariadenie Rady (ES) č. 1782/2003** z 29. septembra 2003, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001 v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie (ES) č. 1782/2003“),

Uvedené nariadenia je možné nájsť na webovej stránke Úradného vestníka EÚ:

<http://europa.eu.int/eur-lex/lex/JOIndex.do?ihmlang=sk>

Okrem hore uvedených nariadení na realizáciu a administráciu podpory platia aj nasledovné právne predpisy:

- **zákon č. 491/2001 Z. z.** o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení zákona č. 596/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 491/2001 Z. z. o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 491/2001 Z. z.“),
- **nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 369/2008** z 10. septembra 2008 o podmienkach vykonávania niektorých opatrení spoločnej organizácie trhu s ovocím a zeleninou (ďalej len „nariadenie vlády č. 369/2008“),
- **zákon č. 543/2007 Z. z.** o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka (ďalej len „zákon č. 543/2007“),
- **národná stratégia SR pre operačné programy organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny** (ďalej len „národná stratégia“) uverejnená na internetovej stránke MP SR dňa 26. júna 2008,
- **národný rámec SR** pre sformovanie všeobecných podmienok pre environmentálne opatrenia riešené v operačných programoch v organizácií výrobcov, ktorý je súčasťou národnej stratégie (ďalej len „národný rámec“).

2. DEFINÍCIE A POUŽITÉ POJMY

Operačný program (ďalej len „OP“): je „podnikateľský zámer OV, ZOV“, ktorý stanovuje opatrenia a konkrétne činnosti, ktoré počas troch až piatich rokov vykonáva OV, ZOV pre svojich členov v záujme dosiahnutia rozvoja OV, ZOV a plnenia cieľov ustanovených v nariadeniach Spoločenstva. Ciele OP a podmienky, ktoré musí splniť sú ustanovené v čl. 103c nariadenia (ES) č. 1234/2007. Neoprávnené opatrenia a činnosti sú stanovené v prílohe VIII nariadenia (ES) č. 1580/2007.

Opatrenia OP: je skupina krokov a vykonaných činností a záväzkov, ktoré vedú k dosiahnutiu jedného alebo viacerých cieľov.

Operačný fond (ďalej len „OF“): je účet zriadený OV, ZOV podľa čl. 103b nariadenia (ES) č. 1234/2007. Je vedený na samostatnom bankovom účte vo finančnej inštitúcii v krajine, kde má OV, ZOV hlavné sídlo. Je tvorený z príspevkov členov OV, ZOV a zo zdrojov EÚ, pričom sa naň vzťahuje strop podpory. Je využívaný na financovanie OP, vrátane sťahovania výrobkov. Nemôže byť použitý na iné účely alebo finančné transakcie.

Príspevky (odvody) do OF: sú finančné príspevky členov OV, ZOV na účet OF. Pre výrobcov rôznych druhov ovocia a zeleniny môže byť stanovená rôzna výška, ktorá závisí od hodnoty alebo objemu predanej produkcie alebo od participácie na OP. Výška odvodu musí byť stanovená OV tak, aby bolo zaistené, že opatrenia OP budú plnené. Každý člen je povinný odvádzať príspevky do OF a mať možnosť využívať výhody z OF.

Finančná podpora: je finančný príspevok Spoločenstva, ktorého výška je limitovaná nariadeniami Spoločenstva, s maximom 4,1 % z hodnoty predanej produkcie (VMP) za príslušné referenčné obdobie. Toto percento sa môže zvýšiť na 4,6 % z VMP, ak sa prevyšujúce percento (0,5 %) použije výhradne na opatrenia súvisiace s predchádzaním kríz a krízovým riadením. Finančná pomoc sa rovná čiastke finančných príspevkov do OF, alebo 50 % skutočne vynaložených nákladov. Ak spĺňa OP alebo časť programu podmienky v čl. 103d bod 3 nariadenia (ES) č. 1234/2007 sa 50 % skutočne vynaložených nákladov zvýši na 60 %.

Referenčné obdobie: je zvolené organizáciou podľa čl. 53 nariadenia (ES) č. 1580/2007. Ide o 12-mesačné obdobie, na základe ktorého sa vypočíta ročný strop pomoci z hodnoty predanej produkcie (VMP) OV, ZOV. Referenčné obdobie zvolí OV, ZOV na základe špecifických vlastností druhov ovocia a zeleniny a spôsobu jej podnikania. Počas realizácie a plnenia cieľov OP sa referenčné obdobie nemení, alebo len v riadne odôvodnených prípadoch a so súhlasom platobnej agentúry.

Bežný účet: bežný prevádzkový účet, ktorý OV, ZOV využíva, resp. predtým využívala na ostatné činnosti, ktoré nesúvisia s konkrétnym OP.

Krízové riadenie a opatrenia na prevenciu kríz: týka sa predchádzania krízam a riešenia kríz na trhu s ovocím a zeleninou prostredníctvom:

- stiahnutia z trhu;
- zeleného zberu alebo neuskutočnenia zberu ovocia a zeleniny;

- propagácie a komunikácie;
- vzdelávacích opatrení;
- poistenia úrody;
- podpory na administratívne náklady spojené so zriadením so spoločných fondov.

Stiahnutie výrobkov z trhu (ďalej len „stiahnutie“): je jedným z opatrení krízového riadenia. Sú to druhy ovocia a zeleniny, na ktoré sa vzťahuje podpora Spoločenstva (podľa prílohy 1, časť IX a X nariadenia (ES) č. 1234/2007 a prílohy X nariadenia (ES) č. 1580/2007) financované samotnou OV, ZOV zo zdrojov operačného fondu. Stiahnutie je spôsob intervenčného zásahu v rámci spoločnej organizácie trhu v prípade nadproduktie, má predchádzať znižovaniu cien výrobkov.

Hodnota predanej produkcie (ďalej len „VMP“ z anglického „Value of Marketed Production“): je hodnota druhov výrobkov, na ktoré OV, ZOV získala uznanie a ktoré boli OV, ZOV skutočne predané počas kalendárneho roka, na ktorý sa vzťahuje podpora. Ide o výrobky členov OV, ZOV (aj vystupujúcich, resp. nečlenov, ktorí požiadali o vstup do OV, ZOV), výrobky upravené a zabalené, ak práve opúšťajú OV, ZOV. V prípade OV, ZOV, ktoré sú uznané na produkty zo spracovaného ovocia a zeleniny, tak aj hodnota výrobkov, ktoré prešli prvotným spracovaním sa započítava do VMP.

Predané (obchodované) množstvá produkcie: je hmotnosť konkrétnych druhov ovocia a zeleniny predaných OV, ZOV. Táto hmotnosť sa využije pre výpočet platieb v rámci programu stiahnutia pre druhy ovocia a zeleniny, ktoré sú financované EÚ.

Hlavná činnosť: podľa prílohy 1, časť IX a X nariadenia (ES) č. 1234/2007 predstavuje výrobky alebo druhy výrobkov, ktoré členovia OV, ZOV uvádzajú na trh na ktoré OV, ZOV získala uznanie. Hodnota hlavnej činnosti členov OV, ZOV a členov iných OV, ZOV musí byť vyššia ako hodnota všetkých ostatných činností.

Vedľajší produkt: je výsledkom prípravy alebo spracovania druhov ovocia a zeleniny (napr. použitie šupky alebo jadier z jablka na farmaceutické účely). Produkty majú kladnú ekonomickú hodnotu, ale nepredstavujú hlavnú činnosť. Nezapočítava sa do VMP.

Priamy predaj: je predaj výrobkov priamo spotrebiteľovi pre jeho osobnú spotrebu, t.j. predaj priamo na farme, pri bráne člena alebo vo vlastnej predajni člena, predaj na miestnom trhu, predaj formou zberu plodín spotrebiteľom (systém „ober si sám“). Takáto forma predaja musí byť súčasťou dohôd medzi OV, ZOV a členmi, resp. ustanovená v pravidlách OV, ZOV (stanovy, štatút, zmluvy o predaji a pod.). Nesmie presahovať viac ako 20 % z hodnoty predanej produkcie OV, ZOV. Priamy predaj sa nemôže započítať do VMP pre účely OF, ale je možné ho započítať do celkovej hodnoty výrobkov predávanej OV, ZOV pre účely uznania a kontrolu plnenia najmenších požiadaviek na veľkosť OV, ZOV.

Ostatná činnosť, ktorú nie je možné zaradiť do výpočtu VMP je:

- nákup a predaj výrobkov, ktoré nepatria do kategórie, na ktoré bolo udelené uznanie;
- nákup a predaj výrobkov pochádzajúcich od inej uznanej OV, ZOV;

- služby (mimo úpravy a balenia), ktoré OV, ZOV zabezpečuje pre členov alebo nečlenov;
- výroba, balenie a spracovávanie iných poľnohospodárskych výrobkov než ovocia a zeleniny,
- tržby z činností nepoľnohospodárskeho charakteru (agroturistika a pod.);
- hodnota podpory, ktorá bola poskytnutá jednotlivým pestovateľom (priama platba, osobitná platba alebo prechodná platba);
- predaj, ktorý je realizovaný inou OV so súhlasom vlastnej OV (v prípade, že vlastná OV nemá poberové technológie na úpravu daného produktu).

Výročná správa: je zhrnutím realizovaného roka OP spolu s informáciou popisujúcou do akej miery boli uskutočnené jednotlivé opatrenia OP.

Záverečná správa: predkladá ju OV, ZOV po skončení záverečného roka OP. Záverečná správa je vyhodnotenie realizácie opatrení ich dopadov a výstupov riešených v rámci OP počas piatich rokov. Môže byť vypracovaná za pomoci odborného poradcu. Má posúdiť dosiahnutie cieľov, ktoré si OV, ZOV v programe stanovila, prípadne obsahovať aj návrhy na zmeny v činnostiach a metódach pri zostavovaní nasledujúcich OP.

3. CIEĽ

V rámci spoločnej organizácie trhu s ovocím a zeleninou podľa nariadenia (ES) č. 1234/2007, nariadenia (ES) č. 1580/2007 a národnej stratégie môžu uznané OV a ZOV predložiť na Pôdohospodársku platobnú agentúru (ďalej len „platobná agentúra“) na schválenie OP. Len schválený OP môže byť podporovaný zo zdrojov „EÚ“.

Cieľom OP v zmysle čl. 103c nariadenia (ES) č. 1234/2007 je zabezpečiť:

- plánovanie výroby;
- zlepšenie kvality výrobkov;
- zvýšenie obchodnej hodnoty výrobkov;
- propagácia výrobkov v čerstvej alebo spracovanej forme;
- environmentálne opatrenia a metódy výroby s ohľadom na životné prostredie vrátane
- ekologického poľnohospodárstva;
- predchádzanie krízam a ich riadenie.

Tieto ciele špecifikuje každý OP a OV ich podrobne rozpracuje do opatrení.

4. OPERAČNÝ PROGRAM

OP predkladá OV, ZOV do 15. septembra kalendárneho roka. Pre rok 2008 sa termín predkladania OP posúva na 15. október 2008. Jednotlivé opatrenia v OP majú smerovať k preukázateľnému zlepšeniu počiatočného stavu OV, ZOV. Za účelom posudzovania (resp.

merania) úspešnosti pri dosahovaní vytýčených zámerov musia byť ciele uvedené v OP a jednotlivé opatrenia pre dosiahnutie cieľov - kvantifikovateľné.

OV, ZOV si zvolí pre svoj OP najmenej:

- 2 opatrenia na dosiahnutie cieľov podľa čl. 122 písm. c) a čl. 103c ods. 1 a 2 nariadenia (ES) č. 1234/2007 a národnej stratégie;
- 2 environmentálne opatrenia podľa čl. 103c ods. 3 nariadenia (ES) č. 1234/2007 a národného rámca.

OV, ZOV musí pri tvorbe OP zohľadniť nasledujúce skutočnosti:

- OP musí mať plnú podporu všetkých členov OV, ZOV;
- ciele OP musia byť realistické a prispôsobené výške OF;
- OV, ZOV je povinná schválený OP ukončiť.

4. 1 Obsah operačného programu

OP má formu kvalitne spracovaného podnikateľského zámeru OV, ZOV, resp. formu projektu s rozpracovanými jednotlivými krokmi a vymenovanými cieľmi. OP sa predkladá na obdobie 3 – 5 rokov. Jeho hlavné časti sú:

- a) opis počiatočnej situácie, popis OV, ZOV, pôsobenie na trhu, druhy ovocia a zeleniny, členská základňa, rozloha v rámci SR, percentuálny podiel predaja v rámci SR, zámer a všeobecné ciele;
- b) ciele OP na príslušné obdobie, výhľady pre výrobu, uvádzanie na trh a stav technického zariadenia (sklady, manipulačné haly, linky a iné výrobné zariadenia), ktoré vlastní OV, ZOV alebo jej členovia (na začiatku realizácie OP), vysvetlenie, ako program prispieva k plneniu národnej stratégie, prehlásenie od členov, že budú OP plniť v súlade s národnou stratégiou, vrátane rovnováhy medzi činnosťami;
- c) všeobecné ciele v OP, ktoré sa OV, ZOV rozhodla plniť (najmenej dva podľa prílohy č. 2). Zvlášť uvedie činnosti pre opatrenia prevencie krízy a samostatné opatrenia, ktoré sa musia prijať a prostriedky na realizáciu týchto opatrení;
- d) prognózy úrody a orientáciu pre výrobu a odbyt v každom roku;
- e) špecifické ciele (najmenej dva) a podrobný opis činností a spôsoby, ktoré je nevyhnutné vykonať na dosiahnutie cieľov uvedených podľa prílohy 3 národnej stratégie, zvlášť za každý rok realizácie OP; prínosy, dopady a očakávané výsledky realizácie navrhovaných opatrení. OV, ZOV môže stanoviť vhodnejšie ukazovatele;
- f) celkovú dĺžku trvania OP;
- g) finančné aspekty:
 - spôsob vypočítania a výšku finančných príspevkov OF;
 - postup pri financovaní OF;

- odôvodnenie rôznych výšok príspevku pre rôznych pestovateľov;
 - rozpočet a harmonogram činností na každý rok realizácie OP.
- h) opatrenia, ktoré OV, ZOV prijala pri využívaní spoločných investícií a prípadne ich umiestnenia u člena;
- i) vyhlásenie, že opatrenia sú plánované v súlade s podporovateľnými opatreniami a nezahŕňajú opatrenia a výdavky podľa prílohy VIII nariadenia (ES) č. 1580/2007;
- j) rôzne environmentálne opatrenia sa môžu kombinovať medzi sebou alebo nadväzovať na opatrenia v prílohách národnej stratégie. V tom prípade sa financujú len dodatočné náklady. OV, ZOV sa rozhodne, ktoré opatrenia podľa prílohy 2 národnej stratégie a ktoré podľa prílohy 3 národnej stratégie bude realizovať v plnej miere. Opatrenia pre environment musia byť v súlade s podmienkami uvedenými v národnom rámci, vo vzťahu k PRV pre roky 2007 - 2013.

4. 2 Žiadosť o schválenie operačného programu

Žiadosť o schválenie OP („Príloha č. 1 Žiadosť o schválenie operačného programu“) predkladá OV, ZOV na predpísanom tlačive spolu s požadovanými prílohami na platobnú agentúru **do 15. septembra každého roka**, ak sa má vykonávanie OP začať **1. januára nasledujúceho roka**. V roku 2008 je termín podávania žiadostí o schválenie OP do 15. októbra 2008.

Počas celého trvania OP je implementácia a administrácia rozdelená na jednorročné obdobie zodpovedajúce kalendárnemu roku. Platobná agentúra rozhodne o schválení, doplnení alebo zamietnutí žiadosti o schválenie OP do 15. decembra roku, v ktorom bol OP predložený. Po schválení OP môže OV, ZOV začať s jeho realizáciou od 1. januára nasledujúceho roka.

V náležite odôvodnených prípadoch môže platobná agentúra rozhodnúť o OP najneskôr do 20. februára nasledujúceho roku po podaní žiadosti. V rozhodnutí o schválení sa môže ustanoviť, že výdavky na OP sú oprávnené od 1. januára roka nasledujúceho po podaní žiadosti o schválenie OP.

4.2. 1 Prílohy k žiadosti o schválenie operačného programu

- a) zmluva s finančnou inštitúciou o založení OF vo forme podľa časti 5 tohto metodického postupu (originál alebo osvedčená kópia);
- b) výpis z registra trestov osoby oprávnenej konať v mene OV/ZOV, nie starší ako 1 mesiac, koho (originál alebo osvedčená kópia);
- c) úplný zoznam členov podľa aktuálneho stavu;
- d) stanovená výška členských príspevkov (Príloha č. 2 „Odvody do operačného fondu“);
- e) písomný záväzok od OV, ZOV že spĺňa podmienky stanovené v nariadení (ES) č. 1234/2007 a nariadení (ES) č. 1580/2007;

- f) písomný záväzok od OV, ZOV a od jednotlivých členov, že neprijali priamo alebo nepriamo dvakrát financie EÚ alebo národné financie, pokiaľ ide o opatrenia a činnosti oprávnené pre poskytnutie podpory;
- g) písomný súhlas členov OV, ZOV s OP (prehlásenie na jednom liste podpísané všetkými členmi - podpisy členov a potvrdené pečiatkou každého člena);
- h) súpis investícií, na ktoré bola požadovaná podpora z Programu rozvoja vidieka alebo SAPARD.

4. 3 Zmeny a doplnenia OP

OV, ZOV môže požiadať platobnú agentúru o zmenu a doplnenia OP na predpísanom tlačive s uvedením podrobností všetkých navrhovaných zmien a doplnenia OP.

OV, ZOV, ktoré už realizujú schválený OP podľa nariadenia (ES) č. 2200/96, môžu požiadať o zmeny a doplnenia OP tak, aby spĺňali požiadavky nariadenia (ES) č. 1234/2007, nariadenia (ES) č. 1580/2007 a národnej stratégie na vyššie spomenutom tlačive. OV, ZOV sa riadi osnovou Obsahu OP (4.1 Obsah operačného programu). OP bude zaktualizovaný podľa potrieb novej legislatívy.

4. 3. 1 Zmeny a doplnenia OP pre nasledujúce roky

OV, ZOV môže najneskôr do 15. septembra 2008 požiadať o zmenu a doplnenia OP na predpísanom tlačive (*Príloha č. 3 „Žiadosť o zmenu a doplnenia operačného programu pre nasledujúce roky“*), ktoré budú uplatnené od 1. januára nasledujúceho roka. V roku 2008 je termín podávania žiadostí o zmenu a doplnenia OP pre nasledujúce roky do 15. októbra 2008. K požiadavkám o zmeny a doplnenia priložia OV, ZOV sprievodné doklady uvádzajúce dôvod, povahu a príčiny zmien, doplnení a ich výsledok (dopad).

Platobná agentúra rozhodne o schválení zmien a doplnení OP po zvážení predložených dokladov najneskôr do 15. decembra. Ak platobná agentúra nerozhodne v stanovenom termíne, požiadavka o zmenu a doplnenia OP sa považuje za zamietnutú. V náležitých prípadoch termín rozhodnutia o zmene OP sa posúva najneskôr do 20. januára nasledujúceho roka po podaní žiadosti o zmenu a doplnenia OP.

Doklady, ktoré OV, ZOV priloží k žiadosti o zmenu a doplnenia OP:

- a) písomný záväzok od OV, ZOV že spĺňa podmienky stanovené v nariadení (ES) č. 1234/2007, nariadení (ES) č. 1580/2007 a národnej stratégii;
- b) písomný záväzok od OV, ZOV a od jednotlivých členov, že neprijali priamo alebo nepriamo dvakrát financie EÚ alebo národné financie, pokiaľ ide o opatrenia a činnosti oprávnené pre poskytnutie podpory;
- c) písomný súhlas členov OV, ZOV so zmenami a doplneniami OP (prehlásenie na jednom liste podpísané všetkými členmi - podpisy členov a potvrdené pečiatkou každého člena).

4. 3. 2 Zmeny a doplnky OP v priebehu roka

OV, ZOV môže požiadať platobnú agentúru o zmenu a doplnenia OP v priebehu roka na predpísanom tlačive (*Príloha č. 4 „Žiadosť o zmenu a doplnenia operačného programu v priebehu roka“*).

Platobná agentúra môže povoliť OV, ZOV aby v priebehu roka:

- a) uskutočnili OP iba čiastočne;
- b) zmenili obsah OP;
- c) predĺžili trvanie OP až do celkovej dĺžky päť rokov;
- d) zvýšili výšku OF maximálne o 25 % pôvodne schválenej výšky za predpokladu, že celkové ciele OP budú dodržané;
- e) znížili výšku OF maximálne o 25 % pôvodne schválenej výšky za predpokladu, že celkové ciele OP budú dodržané (výnimku tvoria prípady vyššej moci).

Doklady, ktoré OV, ZOV priloží k žiadosti o zmenu a doplnenia OP:

- a) písomný záväzok od OV, ZOV že spĺňa podmienky stanovené v nariadení (ES) č. 1234/2007, nariadení (ES) č. 1580/2007 a národnej stratégii;
- b) písomný záväzok od OV, ZOV a od jednotlivých členov, že neprijali priamo alebo nepriamo dvakrát financie EÚ alebo národné financie, pokiaľ ide o opatrenia a činnosti oprávnené pre poskytnutie podpory;
- c) písomný súhlas členov OV, ZOV so zmenami a doplneniami OP (stačí prehlásenie na jednom liste podpísané všetkými členmi - podpisy členov a potvrdené pečiatkou každého člena).

OV, ZOV môže OP zmeniť a doplniť počas roka bez predchádzajúceho schválenia platobnou agentúrou. OV, ZOV musí splniť nasledujúce podmienky:

- a) o už realizovaných zmenách a doplneniach OP musí OV, ZOV písomne informovať platobnú agentúru najneskôr do 15 pracovných dní od uskutočnenia zmeny a doplnenia OP,
- b) zmeny a doplnenia OP uskutočnené počas roka nesmú presiahnuť 10 % z pôvodne schváleného ročného financovania OP.

5. OPERAČNÝ FOND

OF podľa čl. 103g nariadenia (ES) č. 1234/2007 je vedený na samostatnom bankovom účte v krajine, v ktorej má OV, ZOV sídlo. Je nevyhnutnou podmienkou pre získanie podpory z fondov EÚ.

Platobná agentúra vyžaduje dôkaz o založení a výške OF pred schválením OP t.j., pri predložení žiadosti o schválenie OP. OF má dosahovať takú hodnotu, ktorá umožní financovanie činností uvedených v OP.

OV, ZOV oznámi predpokladanú výšku OF na nasledujúci rok najneskôr do 15. septembra (pred prvým rokom realizácie pri predložení žiadosti o schválenie OP alebo so žiadosťou o zmenu a doplnenia OP).

V roku 2008 sa predpokladaná výška OF oznamuje do 15. októbra 2008.

OF je tvorený:

- členskými príspevkami (odvodmi) alebo je možné použiť iné finančné prostriedky (z fondov) členov OV, ZOV získané z predaja ovocia a zeleniny, na ktorú získalo OV, ZOV uznanie, nie však získané z iných podporných mechanizmov;
- príspevkami EÚ;
- bankovým úrokom;
- vrátenou DPH (ak k tomu došlo).

5. 1 Príspevky členov

Príspevky členov do OF sa vypočítajú na základe hodnoty predanej produkcie v referenčnom období za produkty, na ktoré bolo udelené uznanie. O spôsobe prispievania členov do OF informuje OV, ZOV pri podaní žiadosti o schválenie OP (*Príloha č. 2 „Odvody do operačného fondu“*).

Príspevky môžu byť určené ako sadzba na jednotku hmotnosti alebo % z hodnoty predaných výrobkov. Členovia musia byť o metóde vyberania odvodov upovedomení a výška vybratých odvodov musí byť vo finančných výkazoch pestovateľov zreteľne a samostatne identifikovateľná. OV, ZOV môže použiť aj diferencovaný spôsob prispievania do OF, ak pre výrobcov stanoví rozdielne sadzby odvodov do OF.

Zvolený a odsúhlasený spôsob výberu príspevkov sa nesmie meniť bez súhlasu platobnej agentúry v rámci sledovaného obdobia. O všetkých následných zmenách v spôsobe a výške prispievania do OF informuje OV, ZOV pred zavedením zmien (použiť formulár podľa *Prílohy č. 2 „Odvody do operačného fondu“*). Platobná agentúra oznámi OV, ZOV či sú navrhované zmeny prijateľné. Príspevky členovia poukazujú priamo na účet OF.

Príspevky členov do OF možno vyberať formou:

- odvodov v čase odpredaja plodín za štvrtročné obdobie počas realizácie OP do výšky schválených príspevkov členov do OF za referenčné obdobie. V tomto prípade celkové odvody za realizovaný kalendárny rok, ktoré presiahli sumu schválených príspevkov členov do OF za referenčné obdobie, môže OV, ZOV po schválení členov použiť na členmi odsúhlasené účely. Pri nižšom odvode príspevkov členov OV, ZOV zabezpečí naplnenie schválenej výšky OF za referenčné obdobie alebo v žiadosti o zmenu a doplnenia v priebehu roka oznámi platobnej agentúre čiastočné plnenie OP z dôvodu nízkych príspevkov;
- jednorazového odvodu, ktorého výška sa vykalkuluje na základe hodnoty predanej produkcie člena za zvolené referenčné obdobie.

5. 2 Platby z operačného fondu

Náklady a faktúry na jednotlivé činnosti a opatrenia vykonané v rámci OP sa musia uhrádzať priamo z OF. Za výnimočných okolností smie OV, ZOV spracúvať niektoré bežné výdavky ako napríklad mzdové náklady alebo DPH, prípadne faktúry za výdavky realizované v rámci programu i mimo neho, najskôr z bežného účtu. OV, ZOV bude musieť zdôvodniť, prečo musela realizovať platby týmto spôsobom. Všetky platby a transakcie vykonané mimo OF musia byť riadne zaznamenané a poukázané naspäť na účet OF.

6. FINANČNÁ PODPORA

Pre OP realizované v roku 2008 sa OV, ZOV v zmysle čl. 103d body 1 a 2 nariadenia (ES) č. 1234/2007 vypláti finančná podpora podľa toho, ktorá z uvedených hodnôt je nižšia:

- a) 50 % skutočne vynaložených výdavkov na financovanie OP, alebo
- b) maximálne 4,1 % z VMP uvedenej na trh OV, ZOV v referenčnom období.

OV, ZOV, ktoré od roku 2009:

- zmenili OP podľa prechodných ustanovení v čl. 203a ods. 3 nariadenia (ES) č. 1234/2007 a nariadenia (ES) č. 1580/2007, aby spĺňali požiadavky týchto nariadení;
- predložili nový OP podľa nariadenia (ES) č. 1234/2007 a nariadenia (ES) č. 1580/2007;

sa v zmysle čl. 103d body 1 a 2 nariadenia (ES) č. 1234/2007 vypláti finančná podpora podľa toho, ktorá z uvedených hodnôt je nižšia:

- a) 50 % skutočne vynaložených výdavkov na financovanie OP, alebo
- b) maximálne 4,1 % z VMP uvedenej na trh OV, ZOV v referenčnom období.

Toto % sa na základe žiadosti OV, ZOV stanoví na 60 % na OP alebo časť OP, ak OP spĺňa aspoň jednu z podmienok čl. 103d ods. 3 písm. a) – i) nariadenia (ES) č. 1234/2007. Taktiež ustanovených 50 % skutočných výdavkov sa mení na 100 % v prípade stiahnutia ovocia a zeleniny z trhu, ktoré nepresiahne 5 % z hodnoty predávanej produkcie u každej OV, ZOV a ktorá sa odovzdá bezplatne:

- a) dobročinným organizáciám a nadáciám, ktoré na tento účel schválili členské štáty, na použitie pri ich činnostiach zameraných na pomoc osobám, ktorých nárok na verejnú pomoc je uznaný na základe vnútroštátnych právnych predpisov, najmä z dôvodu ich nedostatku základných životných prostriedkov;
- b) väzenským zariadeniam, školám a verejným vzdelávacím zariadeniam a detským prázdninovým táborom, nemocniciam a domovom dôchodcov určeným členskými štátmi, ktoré prijímú všetky potrebné opatrenia na zaručenie toho, že takto rozdelené množstvá sú dodatočné k množstvám, ktoré takéto zariadenia bežne nakupujú.

Vnútroštátna finančná pomoc

OV, ZOV môžu podať na platobnú agentúru žiadosť o vnútroštátnu finančnú pomoc (*Príloha č. 10 "Žiadosť o vnútroštátnu finančnú pomoc"*) **do 15. januára** kalendárneho roka nasledujúceho po roku realizácie OP.

V zmysle čl. 103e nariadenia (ES) č. 1234/2007 v regiónoch členských štátov, v ktorých je stupeň OV, ZOV obzvlášť nízky, môže EK na základe riadne odôvodnenej žiadosti povoliť členským štátom vyplatiť OV, ZOV finančnú podporu, ktorá sa rovná maximálne 80 % finančných príspevkov členov.

Pre OP realizované v roku 2007 sa naďalej uplatňujú pravidlá identické s tými, ktoré obsahuje nariadenie (ES) č. 544/2001 podľa článku 152 odseku 2 nariadenia (ES) č. 1580/2007. Členské štáty môžu byť oprávnené zaplatiť OV, ZOV vnútroštátnu finančnú pomoc, ktorá sa rovná maximálne polovici finančných príspevkov členov.

Táto podpora dopĺňa operačný fond a znamená navýšenie OF, ale nenahradí príspevky členov, ktoré nemôžu byť znížené alebo refundované. Ak členský štát dostane povolenie zo strany EK, členský štát informuje OV, ZOV že môže pozmeniť a doplniť svoj OP podľa článku 67 nariadenia (ES) č. 1580/2007. Ak OV už má uvedenú (počítala s uvedenou sumou) dodatočnú hodnotu vo svojom OP, nie je potrebné, aby upravila svoj OP.

6. 1 Referenčné obdobie

Základom pre výpočet hodnoty predaných výrobkov (VMP) je 12 - mesačné referenčné obdobie, ktoré si zvolí OV, ZOV. Zvolené referenčné obdobie je pre OV, ZOV záväzné počas celého obdobia vykonávania OP. OV, ZOV si môže zvoliť referenčné obdobie, ktoré začína:

- a) od 1. januára tri roky pred rokom, v ktorom sa uskutočňuje OP a ktoré končí najneskôr 1. augusta toho istého roku, alebo
- b) priemernú hodnotu troch za sebou idúcich 12-mesačných období, ktoré začínajú 1. januára päť rokov pred rokom realizácie OP a ktoré končí najneskôr 1. augusta toho istého roku.

Zmeny referenčného obdobia musia byť riadne odôvodnené a možno ich realizovať len so súhlasom platobnej agentúry. Referenčné obdobie slúži pre výpočet stropu podpory pre príslušný kalendárny rok realizácie OP.

7. TYPY PLATIEB

OV, ZOV si zvolí jeden spôsob vyplácania finančnej podpory a túto metódu bude uplatňovať počas realizácie OP v rámci jedného roka. OV, ZOV môže podať na platobnú agentúru:

- žiadosť o zálohovú platbu,
- žiadosť o štvrťročnú platbu, alebo
- žiadosť o následnú platbu.

Ak OV, ZOV predloží na platobnú agentúru žiadosť po konečnom termíne, bude požadovaná suma znížená o 1 % za každý deň omeškania.

Ku každej žiadosti o platbu predloží OV, ZOV nasledovné doklady:

- výpis z registra trestov oprávnenej osoby, nie starší ako 1 mesiac (originál alebo osvedčená kópia);
- faktúry týkajúce sa VMP (originál alebo osvedčená kópia);
- podrobnosti o OF vrátane výšky vybraných členských príspevkov;
- výdavky na OP uhradené z OF (faktúry, výpisy);
- výdavky súvisiace so sťahovaním výrobkov z trhu uhradené z OF;
- čestné vyhlásenie, že neprijal žiadne duplicitné finančné zdroje EÚ alebo vnútroštátne finančné zdroje v súvislosti s opatreniami a/alebo akciami oprávnenými na pomoc podľa tohto nariadenia a
- čestné vyhlásenie, že OV, ZOV nie je v likvidácii a na subjekt nebol vyhlásený konkurz.

Finančná podpora pre realizované OP počas kalendárneho roka bude vyplatená najneskôr do 15. októbra roka nasledujúceho po roku vykonávania OP. Ak je to potrebné, môžu sa platby vykonať po termíne stanovenom v čl. 71 nariadení (ES) č. 1580/2007. Tieto neskoršie platby však musia byť v každom prípade vykonané najneskôr 15. októbra druhého roka nasledujúceho po roku, v ktorom sa OP vykonával.

7. 1 Zálohová platba

OV, ZOV môže požiadať o vyplatenie zálohy (preddavku) na odhadované náklady z OF, ktoré súvisia s realizáciou OP.

Žiadosť o zálohovú platbu (*Príloha č. 5 „Žiadosť o zálohovú platbu“*) sa podáva na platobnú agentúru v priebehu prvého mesiaca štvrt'roka, na ktorý sa záloha vzťahuje t. j. január, apríl, júl, október.

Zálohová platba bude vyplatená iba v prípade, ak OV, ZOV zloží zábezpeku v hodnote 110 % požadovanej zálohovej platby na oddelenie licencií a správy zábezpek. Ak zábezpeka nebude zložená v požadovanej výške, žiadosť o zálohovú platbu bude zamietnutá.

Žiadosť o uvoľnenie zábezpek sa môže podávať v priebehu roka na oddelení licencií a správy zábezpek platobnej agentúry. V prípade, že nebudú splnené podmienky uvedené v čl. 72 nariadenia (ES) č. 1580/2007, prepadne zodpovedajúca časť zábezpek.

Ďalšie podrobnosti o zložení a uvoľnení zábezpek môžete získať na oddelení licencií a správy zábezpek platobnej agentúry.

7. 2 Štvrt'ročná platba

Žiadosť o štvrt'ročnú platbu (*Príloha č. 6 „Žiadosť o štvrt'ročnú platbu“*) možno podávať na platobnú agentúru v mesiacoch: apríl, júl, október spolu so sprievodnými dokladmi

na predpísanom tlačive do jedného mesiaca po skončení štvrťroka, na ktorý sa platba požaduje. Finančná podpora bude vyplatená na základe skutočne realizovaných a zaplatených výdavkov predložených na platobnú agentúru so žiadosťou o štvrťročnú platbu.

Celková suma štvrťročnej platby nesmie prevýšiť 80 % pôvodne schválenej výšky pomoci pre príslušný rok vykonávania OP alebo skutočných výdavkov, podľa toho, ktorá hodnota je nižšia. Posledná štvrťročná platba je vedená ako následná platba.

7. 3 Následná platba

Žiadosti o následnú platbu - platba za posledný štvrťrok uskutočňovania OP alebo za celý rok uskutočňovania OP – podáva OV, ZOV platobnej agentúre na predpísanom tlačive (*Príloha č. 7 „Žiadosť o následnú platbu*) do 15. februára roka nasledujúceho po roku, ktorého sa žiadosť týka. Finančná podpora bude vyplatená na základe skutočne realizovaných a zaplatených výdavkov predložených na platobnú agentúru so žiadosťou o následnú platbu, ktoré sa týkajú posledného štvrťročného obdobia realizovania OP alebo celého roka uskutočňovania OP.

Spolu s dokladmi uvedenými v kapitole 7 treba k žiadosti o následnú platbu doložiť:

- výročnú alebo záverečnú správu o OP, vrátane analýzy jednotlivých položiek;
- položky navrhované na prenesenie do ďalšieho obdobia (kapitola 8).

8. POLOŽKY PRENÁŠANÉ DO ĎALŠIEHO OBDOBIA

Ak OV, ZOV nemôže niektoré položky OP realizovať do 31. decembra, môže požiadať o odklad výdavkov. Žiadosti o odklad výdavkov sa podávajú spolu so žiadosťou o následnú platbu. Prenášané položky OV, ZOV realizuje a uhradí do 30. apríla nasledujúceho roka. Zodpovedajúci príspevok od OV, ZOV zostane v OF.

Finančná podpora sa zaplatí OV, ZOV pri následnej platbe a zábezpeka zložená v súlade s čl. 72 bod 3 nariadenia (ES) č. 1580/2007 sa uvoľní na základe ustanoveného skutočného oprávnenia na finančnú podporu a iba pod podmienkou, že OV, ZOV poskytne doklad (faktúry, výpisy z bankového účtu) o vykonaní naplánovaného výdavku najneskôr do 30. apríla roka nasledujúceho po roku, na ktorý bol príslušný výdavok naplánovaný.

9. VÝROČNÉ A ZÁVEREČNÉ SPRÁVY

Súčasne so žiadosťou o následnú platbu alebo doplatok predkladajú OV, ZOV výročnú správu. **Výročná správa** (*Príloha č. 8 „Výročná správa“, Príloha č. 9 „Monitorovacie a hodnotiace tabuľky“*) informuje, do akej miery boli uskutočnené jednotlivé opatrenia OP v rámci daného roka.

Obsahuje podrobné informácie o:

- realizácii OP;

- všetkých zmenách a dodatkoch priebehu roka;
- rozdieloch medzi odhadom finančnej pomoci a požadovanou výškou.

Za realizovaný OP sa vo výročnej správe uvádzajú úspechy a výsledky OP, súhrn hlavných problémov, ktoré nastali pri riadení OP.

Záverečnú správu (namiesto výročnej správy) predkladá OV, ZOV posledný rok realizácie OP. Záverečná správa musí byť doložená správou o vyhodnotení celého OP, ktorá môže byť vypracovaná poradenskou firmou, počas celého obdobia realizácie OP.

Záverečná správa o vyhodnotení OP má posúdiť, do akej miery sa podarilo dosiahnuť vytýčené ciele OP a obsahuje odporúčania na zlepšenie činností a/alebo postupov pri zostavovaní nasledujúceho OP.

Podľa čl. 127 nariadenia (ES) č. 1580/2007 v polovici obdobia vykonávania OP zašle OV, ZOV na platobnú agentúru hodnotiacu správu.

10. KONTROLY

Platobná agentúra alebo poverené orgány vykonávajú kontrolu na mieste pred schválením OP u všetkých OV, ZOV a v prípade potreby žiadosti o zmenu za účelom overenia dodržania presnosti poskytnutých informácií, cieľov OP, spôsobilosti navrhovaných činností a výdavkov, ako aj ekonomickú konzistenciu a kvalitu OP, správnosť odhadov a plánovanie vykonania OP.

Pri kontrolách sa preverí, či sa vytýčili merateľné ciele (príloha č. XIV nariadenia (ES) č. 1580/2007), aby bolo možné monitorovať ich plnenie, a či sú vytýčené ciele dosiahnuteľné prostredníctvom vykonávania navrhovaných záväzkov.

V prípade žiadosti o finančnú podporu budú kontroly na mieste zamerané hlavne na vykonanie opatrení obsiahnutých v OP, so zvýšenou pozornosťou na opatrenia týkajúce sa investícií a reálnych nákladov a vynaložených výdavkov v porovnaní s požadovanou pomocou.

V každej OV, ZOV bude vykonaná minimálne jedna kontrola pred vyplatením finančnej pomoci, alebo jej zostatku týkajúceho sa záverečného roku OP.

Platobná agentúra určí OV, ZOV ktoré budú skontrolované na základe analýzy rizika, pri ktorej zoberie do úvahy:

- výška pomoci,
- zistenia kontrol v predchádzajúcich rokoch,
- prvok náhodnosti,
- iné parametre, ktoré určia členské štáty, najmä či sú OV, ZOV zapojené do programu zabezpečovania kvality oficiálne uznaného členskými štátmi alebo nezávislými certifikačnými orgánmi (napr. IFS, IP, EUREPGAP).

11. POKUTY

Bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek ďalšie pokuty uplatniteľné na základe právnych predpisov EÚ a vnútroštátnych právnych predpisov, členské štáty zrušia uznanie OV, ZOV, ak sa zistí, že spáchali podvod v súvislosti s podporou poskytnutou v nariadení (ES) č. 1234/2007 a nariadení (ES) č. 1580/2007. Neoprávnene vyplatená podpora sa vymáha spolu s úrokmi od OV, ZOV.

Platobná agentúra uplatní pokuty, ak zistí, že suma, ktorá by sa mala vyplatiť príjemcovi na základe samotnej žiadosti presahuje sumu, ktorá sa má vyplatiť príjemcovi po preskúmaní oprávnenosti žiadosti o viac ako 3 %, na sumu, ktorá sa má skutočne vyplatiť príjemcovi, sa uplatní zníženie. Výška zníženia predstavuje rozdiel medzi sumami.

Žiadne zníženie sa však neuplatní, ak sú OV, ZOV schopné dokázať, že nie sú zodpovedné za uvedenie neoprávnenej sumy. Táto pokuta sa uplatňuje taktiež na neoprávnené výdavky zistené počas kontroly na mieste.

V prípade, že sa zistí, že OV, ZOV úmyselne vyhlásili nepravdivé skutočnosti, príslušná operácia sa vylúči z podpory v rámci OP a všetky prostriedky skutočne vyplatené na účel tejto operácie sa vrátia. Príjemca je ďalej pre danú operáciu vylúčený z prijímania podpory v rámci príslušného operačného programu v nasledujúcom roku.

12. KONTAKT

Pôdohospodárska platobná agentúra
Sekcia organizácie trhu
Odbor rastlinných komodít
Dobrovičova 12
815 26 Bratislava

Ing. Martina Demčáková, Eva Juríková
martina.demcakova@apa.sk,
eva.jurikova@apa.sk
tel.: 02/57 512 603, 02/57 512 608
fax: 02/534 12 659

13. PRÍLOHY

Príloha č. 1	Žiadosť o schválenie operačného programu
Príloha č. 2	Odvody do operačného fondu
Príloha č. 3	Žiadosť o zmenu a doplnenia operačného programu pre nasledujúce roky
Príloha č. 4	Žiadosť o zmenu a doplnenia operačného programu v priebehu roka
Príloha č. 5	Žiadosť o zálohovú platbu
Príloha č. 6	Žiadosť o štvrťročnú platbu
Príloha č. 7	Žiadosť o následnú platbu
Príloha č. 8	Výročná správa
Príloha č. 9	Monitorovacie a hodnotiace tabuľky
Príloha č. 10	Žiadosť o vnútroštátnu finančnú pomoc
Príloha č. 11	Neúplný zoznam neoprávnených opatrení a činností operačného programu